

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

آنچه در این ماه گذشت؟

خلاصه عملکرد مهر ماه 1402

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاصه عملکرد مهر ماه 1402

پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

فهرست مطالب

3	الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم
4	ب) تولیدات آموزشی و پژوهشی
7	ج) کارگاه‌های آموزشی برگزار شده
7	د) سایر رویدادها و امور جاری
8	ه) گالری تصاویر

الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم

- 1) در تاریخ دهم مهرماه، دو نفر از مسئولان دفتر همکاری‌های ریاست جمهوری از پژوهشکده بازدید داشتند. ضمن این بازدید پژوهشکده به مهمانان معرفی شد. سپس مقرر گردید که ایشان برای حل موانع پیش روی ایجاد کرسی سواد یونسکو (UNESCO) و همچنین ایجاد ارتباط با دانشجویان خارجی همکاری نمایند.
- 2) در راستای اجرای مطالعه زنان در معرض بیشترین خطر ابتلا به اچ‌ای‌وی (HIV) در کشور، جلسات متعددی در مرکز تحقیقات مراقبت اچ‌ای‌وی (HIV) و عفونت‌های آمیزشی با هدف بررسی مراحل اجرایی و استفاده از تجربیات ناظرین دانشگاهی و سازمان بهزیستی برگزار گردید. طی این جلسات فرایند ارزیابی تکوینی (Formative assessment) مطالعه شامل بررسی شرایط موجود، چالش‌های برنامه، فرم‌ها و پروتکل‌های اجرایی و راه حل‌های ارتقای کیفیت برنامه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.
- 3) اولین جلسه هم‌اندیشی اعضای شبکه ملی تحقیقات اچ‌ای‌وی (HIV) کشور با حضور اساتید و پژوهشگران حوزه اچ‌ای‌وی (HIV) و مدیران اجرایی برنامه کشوری مراقبت اچ‌ای‌وی (HIV) از اداره ایدز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار شد. هدف از برگزاری این جلسه، تدوین سند سیاستی ارتقای برنامه‌های کنترل و مراقبت اچ‌ای‌وی (HIV) ویژه تصمیم‌گیرندگان و مدیران اجرایی کشور است.
- 4) جلسه‌ای با حضور اعضای مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و آقای دکتر بوستانی عضو گروه علوم اجتماعی دانشگاه شهید باهنر برگزار گردید. در این جلسه حیطه‌های فعالیت مرکز، اعضا هیأت علمی و تخصص آن‌ها و همچنین کارهای پژوهشی شاخص انجام شده و در دست انجام مرکز معرفی شدند. حاضرین در جلسه در خصوص همکاری‌های پژوهشی مشترک با هم به بحث و نظر پرداختند.
- 5) جلسه پروژه غربالگری تأثیرات سلامت شهرداری با حضور اعضای تیم پژوهش مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت برگزار شد. در این جلسه در خصوص ارائه خروجی مصاحبه‌های انجام شده با خبرنگاران شهرداری، نحوه ارائه گزارش و چگونگی طراحی قالب اولیه به بحث و گفت‌وگو پرداخته شد.
- 6) جلسه‌ای با حضور انجمن الکلی‌های گمنام و مرکز عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت برگزار شد. در این جلسه حاضرین در خصوص فعالیت‌های انجمن و همچنین فعالیت‌های مرکز عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت به بحث و تبادل نظر پرداختند. در پایان نحوه همکاری انجمن و همچنین ارائه مشاوره به انجمن مذکور توسط مرکز عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، بیان گردید.
- 7) در مهر ماه جاری سه جلسه شورای مدیران نیز برگزار گردید. در این جلسات گزارش کاملی از عملکرد مدیریت اجرایی پژوهشکده و مرکز تحقیقات مدل‌سازی در سلامت در شش ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲ ارائه شد. در ادامه برای هریک از مراکز زیرمجموعه زمانبندی‌های لازم جهت ارائه گزارش عملکردشان تنظیم گردید. برگزاری کارگاه 3AGE، احصاء عناوین مرتبط با فرهنگستان جهت ارائه در جلسات، و دعوت از رئیس بنیاد ملی نخبگان از مصوبات مهم این جلسات بودند.

ب) تولیدات آموزشی و پژوهشی

1. چاپ ۱۵ مقاله، تصویب ۳ طرح تحقیقاتی، انتشار ۲ پادکست و تهیه ۱ تیزر

- خلاصه‌ای از مهمترین مقالات چاپ شده :

Awareness and willingness to use HIV self-testing among people who inject drugs in Iran

Most people who inject drugs (PWID) in Iran have not undergone recent HIV testing. While PWID face barriers when seeking HIV testing at health facilities, HIV self-testing (HIVST) could be a promising approach to

Mehrdad Khezri, Emily Goldmann, Fatemeh Tavakoli, Mohammad Karamouzian, Mostafa Shokoohi, Soheil Mehmandoust, Nima Ghalekhani, Ali Akbar Haghdooost, Don Des Jarlais, Ali Mirzazadeh and Hamid Sharifi

نتایج پژوهش‌های اخیر نشان داده‌است که اکثر مصرف‌کنندگان تزریقی مواد در ایران با توجه به موانعی مانند انگ و تبعیض، که در مراکز ارائه خدمات برای این افراد وجود دارد، آزمایش تشخیص اچ‌آی‌وی (HIV) را انجام نمی‌دهند. این مطالعه با هدف بررسی میزان آگاهی و تمایل مصرف‌کنندگان تزریقی مواد از تست‌های خودآزمایی اچ‌آی‌وی (HIV) در ایران به انجام رسید. نتایج این مطالعه نشان داد نسبت کمی از افراد (۱۶/۲٪) در مورد تست‌های خودآزمایی اچ‌آی‌وی (HIV) آشنایی داشتند اما پس از معرفی تست‌های خودآزمایی (توسط پژوهشگر)، میزان قابل توجهی از افراد مورد مطالعه (۷۳/۶٪) نسبت به استفاده از این تست‌ها تمایل داشتند. تمایل به استفاده از تست‌های خودآزمایی اچ‌آی‌وی (HIV) در افرادی که میزان درک خطر متوسط و بالایی نسبت به اچ‌آی‌وی (HIV) داشتند، بی‌خانمانی را تجربه کرده بودند، بیش از ۱۰ سال سابقه تزریق مواد و دفعات تزریق بیشتری در ۳ ماه گذشته داشتند، بیشتر بود.

Machine learning for prediction of viral hepatitis: A systematic review and meta-analysis

[Khadijeh Moulaei](#)^a, [Hamid Sharifi](#)^b, [Kambiz Bahaadinbeigy](#)^c, [Ali Akbar Haghdooost](#)^d,
[Naser Nasiri](#)^e

عدم تشخیص به موقع و دقیق موانعی در راه درمان مؤثر، پیشگیری از پیشرفت بیماری و کاهش عوارض ایجاد می‌کند. استفاده از روش‌های یادگیری ماشین (Machine learning) می‌تواند دستیابی به تشخیص به موقع و دقیق بیماری را تا حد زیادی افزایش دهد. این مطالعه مرور سیستماتیک و متاآنالیز برای بررسی عملکرد الگوریتم‌های یادگیری ماشین (Machine learning) در پیش‌بینی هپاتیت و بررسی انجام شد. بر اساس یافته‌های این مطالعه، تاکنون ۵ الگوی یادگیری ماشین (Machine learning) در متون علمی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. دو الگوریتم (Support Vector Machine) SVM و (K-Nearest Neighbor) KNN عملکرد بهتری در پیش‌بینی

هپاتیت‌های ویروسی نسبت به سایر الگوریتم‌ها داشتند. الگوریتم مناسب همراه با تمرین بالینی می‌تواند پیش‌بینی و مدیریت هپاتیت ب (Hepatitis B) را بهبود بخشد.

Impact of maternal psoriasis on adverse maternal and neonatal outcomes: a systematic review and meta-analysis

[Shoboo Rahmati](#), [Hossein Moameri](#), [Neda Malek Mohammadi](#), [Mojtaba Norouzi](#), [Nima Ghalekhani](#), [Amin Beigzadeh](#), [Nasrin Changizi](#) & [Hamid Sharifi](#) ✉

در حال حاضر، شواهد قوی در مورد ارتباط بین پسوریازیس با پیامدهای مادری و نوزادی وجود ندارد. کمبود شواهد می‌تواند توصیه‌های قطعی برای مدیریت این بیماری را با چالش‌های متعدد روبرو کند. این مطالعه مروری سیستماتیک و متاآنالیز با هدف بررسی ارتباط ابتلای پسوریازیس مادر و پیامدهای مادر و نوزاد انجام شد. بر اساس نتایج این مطالعه، ارتباط معناداری بین پسوریازیس و پیامدهای مادر، از جمله زایمان سزارین، پره‌اکلامپسی، دیابت بارداری، فشارخون بارداری و زایمان زودرس مشاهده شد. همچنین، ارتباط معناداری بین پسوریازیس و پیامدهای نوزادی، از جمله کم بودن وزن برای سن حاملگی، وزن کم هنگام تولد و مرده‌زایی وجود داشت. بر این اساس، پسوریازیس مادر می‌تواند بر پیامدهای مادر و نوزاد تأثیر منفی بگذارد. نتایج مطالعه حاضر اهمیت نظارت دقیق بر وضعیت پسوریازیس مادران قبل و در طول بارداری را تقویت می‌کند.

Vitamin D and calcium deficiency and its relationship with cardiac function in patients with beta thalassemia

Document Type : Original Article

Authors

Maryam Ahmadipour 1 Ahmad Naghibzadeh-Tahami 2 Koroush Mirzie 3 elham maleki ✉

بیماری قلبی عامل اصلی مرگ و میر و عوارض بیماران مبتلا به تالاسمی بتا می‌باشد. کمبود ویتامین دی (D) و کلسیم (Ca) نیز در این بیماران شایع است. در مطالعه حاضر، سطوح ویتامین دی (D) و کلسیم (Ca) و سایر پارامترها را با یافته‌های اکوکاردیوگرافی در بیماران مبتلا به تالاسمی بتا مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت. مطالعه حاضر بصورت مقطعی و با بررسی ۱۶۹ بیمار مبتلا به تالاسمی انجام شد. در بیماران مورد بررسی، کسر جهشی، نارسایی دریچه و قطر آنورت تعیین شد. قطر آنورت بیماران با استفاده از مدل اکو Mindray DC60 اندازه‌گیری شد. همه این بیماران از نظر سطوح ویتامین دی (D)، کلسیم (Ca)، هورمون پاراتیروئید (PTH)، آلکالین فسفاتاز (ALP)، پلاک (PLT) و فریتین مورد آزمایش قرار گرفتند و در نهایت تأثیر این عوامل بر ریشه آنورت (AR) مشخص شد. سطح دریچه آنورت (AVA) و کسر جهشی (EF) مورد ارزیابی قرار گرفت. بر اساس یافته‌های این مطالعه، بین کمبود ویتامین دی (D) و کلسیم (Ca) سرم رابطه آماری معناداری وجود داشت. نتایج نشان داد که با افزایش سطح ویتامین دی (D)، کسر جهشی (EF) نیز افزایش یافته و احتمال اینکه ریشه آنورت اندازه طبیعی داشته باشد بیشتر می‌شود. علاوه بر این، اختلال در سطح PTH و PLT باعث کاهش کسر جهشی (EF) می‌شود. بنابراین، ویتامین دی (D) را می‌توان به عنوان مکمل در بهبود عملکرد قلب و درمان بیماران مبتلا به تالاسمی در نظر گرفت.

The Effects of the Emerging Communicable Diseases Pandemic on the Aged: A Future Wheel

Zoherh Nejjatzadegan Eidgahi¹ , Reza Dehnavieh² , Vahidreza Borhaninejad³ , Vajihe Rouhi⁴ *

مطالعه حاضر با استفاده از نسخه دوم چرخ آینده برای شناسایی اثرات همه‌گیری بیماری‌های واگیر نوظهور بر سالمندان و در سه مرحله انجام شد. ابتدا اثرات به روش طوفان مغزی استخراج شد و سپس اثرات با روش STEEP Analysis مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در گام بعدی، ادعاها با روش واقع‌بینانه آزمایش شد و در گام اجماع چرخ آینده، فرصت‌ها، تهدیدها و افق زمانی آثار توسط کارشناسان نهایی شد. در این مطالعه ۸۱ اثر همه‌گیری بیماری‌های واگیر نوظهور بر سالمندان شناسایی و در ۶ بعد اجتماعی-روانی (۲۵ اثر)، فناوری (۳ اثر)، اقتصادی (۷ اثر)، محیطی (۱ اثر)، سلامت (۳۸ اثر) و سیاسی (۳ اثر) طبقه‌بندی شدند. همچنین ۱۰ فرصت و ۹ تهدید ناشی از این نوع همه‌گیری‌ها بر سالمندان و افق زمانی این اثرات مشخص شد. شیوع بیماری‌های واگیر نوظهور مانند کووید-۱۹ اثرات چند بعدی بر سالمندان جهان و البته ایران بر جای گذاشته است که می‌توان از تجربیات مواجهه با این اپیدمی جهانی آموخت و راهکارهای مقابله با آن را در نظر گرفت.

- یادگست

در مهر ماه سال جاری دو یادگست با موضوع پیشگیری از سرطان و خلاصه مهمترین اخبار پزشکی منتشر شد.

1) آشنایی با مهمترین راهکارهای پیشگیری از سرطان

سالانه بیش از ۱۸ میلیون مورد جدید سرطان در دنیا رخ می‌دهد که سهم کشور ایران بیش از ۱۸۰۰۰۰ مورد جدید است. جالب است بدانیم از هر سه نفر، یک نفر در طول عمر خود مبتلا به سرطان می‌شود و از هر ۴ نفر، یک نفر در اثر سرطان جان خود را از دست می‌دهد. درمان هر بیمار مبتلا هم بیش از نیم میلیارد تومان به شکل مستقیم و غیر مستقیم به اقتصاد خانواده و جامعه آسیب وارد می‌کند. اینجاست که این سوال مطرح می‌شود که آیا نمی‌توان از سرطان پیشگیری کرد؟ متأسفانه این تصور غالب وجود دارد که سرطان قابل پیشگیری نیست و بیشتر به خاطر عوامل ژنتیکی ایجاد می‌شود که البته این تفکر اشتباهی نیست، اما باید بدانیم چیزی نزدیک به ۵۰ درصد سرطان‌ها به خاطر عواملی ایجاد می‌شوند که تا حد زیادی توسط خود ما قابل کنترل هستند و بنابراین اگر با آن‌ها آشنا باشیم، می‌توانیم احتمال بروز این بیماری را به‌طور قابل ملاحظه‌ای کمتر کنیم. ضمن اینکه محیط هم روی بروز سرطان‌های ژنتیکی تاثیرگذار است و با رعایت نکات گفته‌شده، می‌توان احتمال بروز این گروه از سرطان‌ها را کاهش داد. برای مشاهده این یادگست [اینجا](#) کلیک کنید.

2) خلاصه مهم‌ترین خبرهای پزشکی و سلامت جهان در شهریور ماه ۱۴۰۲

برای آگاهی از جدیدترین اخبار پزشکی و سلامت جهان در شهریورماه ۱۴۰۲ [اینجا](#) کلیک کنید.

- تیزر

در مهر ماه جاری مرکز تحقیقات آینده‌نگری در سلامت (نوآیند) اقدام به تولید یک تیزر تحت عنوان "دیدهبانی رشته دندان پزشکی" کرده است. این تیزر به زبان انگلیسی جهت جلب مشارکت دانشجویان دندان پزشکی گروه ای‌م‌اس‌ا (IMSA) تولید شده و از طریق شبکه‌های اجتماعی در حال انتشار است.

ج) کارگاه‌های آموزشی برگزار شده

✓ در این ماه کارگاه‌های متنوعی توسط مرکز مدیریت خدمات سلامت برگزار شد. این کارگاه‌ها با موضوع فرسودگی شغلی، آثار محبت در کودکان، آسیب‌های موبایل و نحوه مقابله با آن، انتقال ارزش‌ها به فرزندان، تحکیم بنیان خانواده و تاب‌آوری در محل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار گردید. گروه مخاطب این کارگاه‌ها، اعضای هیأت علمی، دانشجویان، کارمندان، دانش‌آموزان و سفیران سلامت دانش‌آموزی، سفیران سلامت محله، مدیران، معلمان، داوطلبان سلامت و اعضای انجمن اولیا و مربیان شهرستان کوهبنان و هنرستان تربیت بدنی اقبال لاهوری بودند.

د) سایر رویدادها و امور جاری

- ✓ در مهر ماه ۱۴۰۲، تعداد ۲۴ مقاله در پورتال مجله IJHPM سابمیت شده است. از این تعداد ۱۳ مقاله رد و ۱۱ مقاله به مرحله داوری وارد شدند. در مجموع، هم‌اکنون، تعداد ۹۰ مقاله در پورتال مجله تحت داوری است. در این ماه، ۱۴ مقاله جدید در شماره پیوسته ۲۰۲۳ منتشر شده است.
- ✓ در مهرماه ۱۴۰۲، تعداد ۶ مقاله توسط مجله انفورماتیک سلامت و زیست‌پزشکی (JHBMI) دریافت شد. از این تعداد یک مقاله رد و سه مقاله برای داوری ارسال شدند. دو مقاله نیز در دست بررسی توسط شورای سردبیری است. در حال حاضر ۲۰ مقاله در مجله تحت داوری است. همچنین در ماه جاری، مکاتبات اداری با کمیسیون نشریات وزارت بهداشت جهت انتشار پیوسته این مجله صورت گرفته است.
- ✓ جلسه‌ای به صورت ویدئوکنفرانس تحت عنوان طراحی، اجرا و ارزشیابی راهکارهای مؤثر متناسب با کاهش حوادث جاده‌ای یزد به کرمان در سال ۱۴۰۲ توسط مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت برگزار شد. در این جلسه که اعضای مرکز و پژوهشگران پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت و اعضای مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی یزد حضور داشتند، پیشنهادات برای انجام کار پژوهشی به صورت مشترک بین دو مرکز تحقیقات ارائه و همچنین نکات تکمیلی جهت طراحی بهتر پژوهش بحث و تبادل نظر شد.
- ✓ پیگیری عقد قرار داد با سازمان هلال احمر و تنظیم پیش‌نویس تفاهم‌نامه، توسط مرکز سلامت در بلایا و فوریت‌ها انجام شد.
- ✓ در مهر ماه جاری همچنین شماره تابستان فصلنامه علمی دانشجوی سلامت در بلایا و فوریت‌ها منتشر شد.

ه) گالری تصاویر

در پایان از تلاش دسته جمعی تیم پژوهشکده که رویدادهای بیان شده را آفریدند، کمال تشکر را داریم.

